

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA**

Sarajevo, juni 2018. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U cilju realizacije Zaključka Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH broj: 01-02-921/18 od 28.05.2018. godine, usvojenog na tematskoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 23.05.2018. godine, a u skladu sa članom 191. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i članom 186. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03 i 21/09), predlaže se donošenje Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica po hitnom postupku.

Ovo iz razloga što postoji neodložna potreba za hitnim sistemskim rješavanjem prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica.

Odredbama Prijedloga zakona je propisano da demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica pod uslovima utvrđenim ovim zakonom mogu ostvariti 15 određenih prava, a između ostalih i pravo na borački dodatak.

Osim navedenog propisana je i javna objava Jedinственог регистра branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na WEB stranici Federalnog ministarstva.

Imajući u vidu navedeno cijenimo da postoji neodložna potreba za donošenjem navedenog Zakona po hitnom postupku.

ZAKON O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim zakonom uređuju se prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, kao i objava Jedinog registra.

Član 2. (Definicija)

(1) Demobiliziranim braniocem, u smislu ovog zakona, smatra se pripadnik Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća obrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Oružane snage), koji je učestvovao u pripremanju za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. do 23.12.1995. godine.

(2) Demobiliziranim braniocem dobrovoljcem smatra se i lice koje je kao maloljetno dobrovoljno stupilo u Oružane snage u periodu iz stava (1) ovog člana.

Član 3. (Ko se smatra članom porodice demobiliziranog branioca)

Članovi porodice demobiliziranog branioca, u smislu ovog zakona, su roditelji, bračni partner i djeca, koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem.

II - PRAVA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 4. (Prava)

Demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica pod uslovima utvrđenim ovim zakonom mogu ostvariti pravo na:

- a) zdravstvenu zaštitu;
- b) liječenje u inostranstvu, banjsko i klimatsko liječenje, jednokratnu novčanu pomoć za liječenje, prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova; liječenje u drugom kantonu;
- c) osiguranje povoljnijih uslova za zapošljavanje i prioritet pri zapošljavanju;
- d) pomoć u slučaju smrti;
- e) borački dodatak;
- f) prijevremeno povoljnije penzionisanje;
- g) duži godišnji odmor po osnovu učešća u Oružanim snagama;
- h) stambeno zbrinjavanje;
- i) subvencija plaćanja naknade za pogodnost;
- j) subvencija obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta;
- k) dodjela sredstava za održivi povratak;

- l) besplatni priključak na infrastrukturne mreže (voda, električna energija, gas);
- m) prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre;
- n) osiguranje povoljnijih uslova školovanja;
- o) pravo na izdavanje identifikacijske kartice demobiliziranog branioca.

a) Zdravstvena zaštita

Član 5. (Ostvarivanje prava)

(1) Lica iz čl. 2. i 3. ovog zakona, ukoliko ne mogu ostvariti status osiguranog lica po propisima iz oblasti zdravstva ili kantonalnim propisima iz oblasti boračko-invalidske zaštite, mogu ostvariti pravo po ovom zakonu.

(2) Prava iz stava (1) ovog člana mogu ostvariti lica iz čl. 2. i 3. ovog zakona, pod uslovom da nemaju zdravstveno osiguranje, što se dokazuje uvjerenjem nadležnog kantonalnog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Član 6. (Razlozi prestanka korištenja prava na zdravstvenu zaštitu)

(1) Licima iz čl. 2. i 3. ovog zakona se ne može obustaviti ili uskratiti korištenje kompletne zdravstvene zaštite, bez obzira da li je obaveznik uplate doprinosa za ova lica uplatio doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje.

(2) Pod kompletnom zdravstvenom zaštitom iz stava (1) ovog člana podrazumijeva se zdravstvena zaštita definisana članom 32. Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), koja se provodi kao primarna, specijalističko-konsultativna i bolnička zdravstvena zaštita.

Član 7. (Rok)

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti propis o načinu, uslovima i postupku mogućnosti ostvarivanja prava iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

Član 8. (Ostvarivanje prava demobiliziranih branilaca povratnika i članova njihovih porodica)

Demobilizirani branioci i članovi njihovih porodica, koji su povratnici u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt BiH), mogu ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonskim i drugim propisima koji regulišu prava povratnika.

Član 9. (Oslobađanje od plaćanja zdravstvene zaštite)

(1) Nezaposleni demobilizirani branilac i članovi njegove porodice su oslobođeni plaćanja ličnog učešća u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i nabavke ortopedskih pomagala (participacija), ukoliko to pravo ne mogu koristiti po drugom osnovu.

(2) Lično učešće u troškovima korištenja zdravstvene zaštite za nezaposlene demobilizirane branioce i članove njihovih porodica snosi nadležno kantonalno ministarstvo u skladu sa mogućnostima.

b) Liječenje u inostranstvu, banjsko i klimatsko liječenje, jednokratna novčana pomoć za liječenje, prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova i liječenje u drugom kantonu.

Član 10. (Liječenje u inostranstvu)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo na naknadu troškova liječenja u inostranstvu ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Bosni i Hercegovini, kao i pravo na naknadu troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak sa liječenja.

(2) Troškove iz stava (1) ovog člana snosi kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja.

(3) O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu izdaje nadležna konzilijarna ljekarska komisija, koja na osnovu medicinske dokumentacije predlaže takvo liječenje.

Član 11. (Banjsko i klimatsko liječenje)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona mogu ostvariti pravo na banjsko i klimatsko liječenje.

(2) Preporuku za banjsko i klimatsko liječenje, na osnovu zahtjeva lica iz člana 2. ovog zakona, izdaje nadležni ljekar specijalista, a odluku donosi ljekarska komisija koja radi pri zavodu zdravstvenog osiguranja kantona.

(3) Pravo iz stava (1) ovog člana, ostvaruje se putem kantonalnog organa uprave nadležnog za boračko-invalidsku zaštitu.

(4) Ukoliko pravo na banjsko i klimatsko liječenje nije propisano kantonalnim propisima, to pravo demobilizirani branilac može ostvariti putem Federalnog ministarstva zdravstva.

(5) Provedbeni propis o ostvarivanju prava na banjsko i klimatsko liječenje donijeti će Federalno ministarstvo zdravstva u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 12. (Jednokratna novčana pomoć za liječenje)

(1) Demobilizirani branilac i članovi njegove porodice mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć za plaćanje troškova liječenja.

(2) Sredstva za pravo iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se u budžetu Federacije Bosne Hercegovine, u budžetu kantona i općina u skladu sa mogućnostima.

(3) Propise o realizaciji prava na jednokratnu novčanu pomoć za liječenje donijet će federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (u daljem tekstu: federalni ministar), i nadležni organi kantona i općine, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu zakona.

Član 13.
(Prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona imaju prednost pri ostvarivanju zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama, uključujući sve vrste dijagnostike (CT, MR i ostale laboratorijske pretrage).

(2) Nadležne ustanove iz oblasti zdravstva dužne su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na vidnom mjestu istaći obavijest da lica iz člana 2. ovog zakona imaju prednost za pružanje usluga.

(3) Federalni ministar zdravstva je dužan u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti propis kojim će se urediti pitanje prednosti pri ostvarivanju zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama licima iz člana 2. ovog zakona.

Član 14.
(Liječenje u drugom kantonu)

(1) Demobilizirani branilac može ostvariti pravo na troškove prijevoza radi liječenja u drugom kantonu u visini povratne autobusne karte, o čemu rješenje donosi nadležna općinska služba za boračko-invalidsku zaštitu po mjestu prebivališta demobiliziranog branioca.

(2) Novčana sredstva za finansiranje prava iz stava (1) ovog člana će se obezbijediti u budžetu općine po mjestu prebivališta demobiliziranog branioca, u skladu sa mogućnostima.

(3) Federalno ministarstvo zdravstva će u roku od 60 dana od dana na stupanja na snagu ovog zakona donijet će listu oboljenja prema kojoj će lica iz člana 2. ovog zakona moći da se liječe u javnim ustanovama na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije) na osnovu vlastitog izbora.

Član 15.
(Liječenje PTSP-a)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona, kojima je dijagnosticiran PTSP, mogu ostvariti pravo na besplatne lijekove za liječenje PTSP-a.

(2) Novčana sredstva za lijekove iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se iz sredstava Federalnog ministarstva zdravstva predviđenih u budžetu Federacije, u skladu sa mogućnostima.

(3) Federalni ministar zdravstva dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis o načinu ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja lijekova za liječenje PTSP-a licima iz člana 2. ovog zakona.

c) Osiguranje povoljnih uslova za zapošljavanje i prioritet pri zapošljavanju

Član 16. (Prednost pri zapošljavanju)

(1) Nezaposlena lica iz čl. 2. i 3. ovog zakona mogu ostvariti pravo na prednost prilikom zapošljavanja.

(2) Federalni, kantonalni, gradski organi i općinske službe za upravu i upravne organizacije, javne ustanove i javna preduzeća čiji su osnivači Federacija, kanton, grad ili općina, dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz čl. 2. i 3. ovog zakona.

(3) Obaveze iz stava (2) ovog člana imaju i sva privredna društva i javna preduzeća u kojima Federacija ima vlasnički udio.

(4) Subjekti iz st. (2) i (3) ovog člana dužni su u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje akte i propise kojim se reguliše zapošljavanje, na način da se licima iz čl. 2. i 3. ovog zakona ukupan broj bodova povećava za 30%.

Član 17. (Prednost pri korištenju prava)

(1) Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje su dužni svojim aktima propisati da prednost pri korištenju programa zapošljavanja, samozapošljavanja, obuke, prekvalifikacije i dokvalifikacije imaju lica iz člana 2. ovog zakona koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih osoba.

(2) Prilikom izrade programa iz stava (1) ovog člana, dodatne pogodnosti osigurati će se licima iz člana 2. stav (2) ovog zakona.

(3) Lica iz člana 2. ovog zakona, pod uslovom da su registrovani kao individualni poljoprivredni proizvođači, imaju prioritet pri dodjeli sredstava za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Član 18. (Obrt)

Nezaposleni demobilizirani branilac koji prvi put prijavljuje obrt ili samostalnu djelatnost i nalazi se na birou za zapošljavanje poslednje dvije godine, obračunava i plaća doprinos na najnižu mjesečnu osnovicu koja je određena federalnim propisima za tu godinu, bez obzira na vrstu obrta i samostalne djelatnosti.

Član 19. (Prednost pri dodjeli kredita)

Pravni subjekti u čijoj je nadležnosti podsticanje samozapošljavanja ili razvijanja privredne djelatnosti su dužni demobiliziranim braniocima osigurati prednost pri dodjeli kredita u cilju podsticaja samozapošljavanja ili razvijanja postojeće privredne djelatnosti.

Član 20.
(Način ostvarivanja prava)

Kantonalne vlade su dužne svojim propisima utvrditi visinu novčanih sredstava za kreditiranje demobiliziranih branilaca, kriterije i postupak za dodjelu tih sredstava, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje prava na zapošljavanje i samozapošljavanje.

d) Pomoć u slučaju smrti

Član 21.
(Ostvarivanje prava)

(1) U slučaju smrti lica iz člana 2. ovog zakona, članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti mogu ostvariti pravo na troškove dženaze/sahrane, u visini prosječne neto plaće zaposlenih u Federaciji iz prethodne godine, ukoliko to pravo nisu ostvarili prema drugom propisu.

(2) Sredstva iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se iz budžeta kantona, u skladu sa mogućnostima.

Član 22.
(Postupak pri ostvarivanju prava u slučaju smrti)

(1) Zahtjev za ostvarivanje prava iz člana 21. ovog zakona podnosi se organu nadležnom za boračko-invalidsku zaštitu po mjestu posljednjeg prebivališta demobiliziranog branioca, a članovi porodice umrlog demobiliziranog branioca koji žive u entitetu Republika Srpska i Brčko Distriktu BiH zahtjev za ostvarivanje tog prava podnose Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalnom ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).

(2) Novčana sredstva za troškove dženaze/sahrane u slučaju smrti demobiliziranih branilaca koji žive na području entiteta Republika Srpska ili Brčko Distrikta BiH obezbijedit će se iz sredstava Federalnog ministarstva predviđenih u budžetu Federacije, u skladu sa mogućnostima.

(3) Federalno ministarstvo je dužno da najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će se urediti način ostvarivanja prava iz stava (1) ovog člana.

e) Borački dodatak

Član 23.
(Pojam boračkog dodatka)

Borački dodatak u smislu ovog zakona je mjesečna novčana pomoć demobiliziranim braniocima koja se izdvaja iz budžeta Federacije, budžeta kantona i kantonalne službe za zapošljavanje, pod uslovima, na način i u visini propisanim ovim zakonom.

Član 24.
(Uslovi ostvarivanja prava na borački dodatak)

(1) Pravo na borački dodatak može ostvariti demobilizirani branilac stariji od 65 godina ukoliko stalno živi i ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine i ako on i njegov bračni partner nemaju sredstava za izdržavanje.

(2) Pravo na borački dodatak može ostvariti demobilizirani branilac stariji od 60 godina koji je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje jednu godinu, ako je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana, ukoliko stalno živi i ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine i ako on i njegov bračni partner nemaju sredstava za izdržavanje.

(3) Pravo na borački dodatak može ostvariti žena demobilizirani branilac starija od 50 godina koja je bila pripadnik Oružanih snaga najmanje jednu godinu, ako je prijavljena kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana, ukoliko stalno živi i ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine i ako ona i njen bračni partner nemaju sredstava za izdržavanje.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na borački dodatak iz stava (1) ovog člana, može ostvariti demobilizirani branilac stariji od 57 godina pod uslovom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 36 mjeseci, da je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana, ukoliko stalno živi i ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako on i njegov bračni partner nemaju sredstava za izdržavanje.

Član 25.

Kantoni će svojim propisima urediti uslove, način i postupak za ostvarivanje prava na borački dodatak za demobilizirane branioce koji nisu obuhvaćeni članom 24. ovog zakona.

Član 26.

Smatra se da lice iz člana 24. ovog zakona nema sredstava za izdržavanje ako ono i njegov bračni partner:

- a) nisu u radnom odnosu;
- b) ne obavljaju samostalnu djelatnost ličnim radom;
- c) nisu uživaoci domaće ili inostrane penzije;
- d) nisu korisnici mjesečnih naknada po federalnim i kantonalnim i općinskim propisima;
- e) nemaju drugih prihoda po osnovu izdavanja u zakup stambenih jedinica ili poslovnih prostora i dr.

Član 27.
(Utvrđivanje iznosa boračkog dodatka)

(1) Osnovica za utvrđivanje mjesečnog novčanog iznosa boračkog dodatka je minimalna penzija isplaćena u Federaciji BiH za mjesec decembar 2018. godine – prema podacima Federalnog zavoda penzijskog i invalidskog osiguranja.

(2) Iznos boračkog dodatka utvrđuje se u visini 40% od osnovice pomnožen sa koeficijentom za demobilizirane branioce koji su bili pripadnici Oružanih snaga od 12 do 24 mjeseca.

(3) Iznos boračkog dodatka utvrđuje se u visini 50% od osnovice pomnožen sa koeficijentom za demobilizirane branioce koji su bili pripadnici Oružanih snaga od 24 do 36 mjeseci.

(4) Iznos boračkog dodatka utvrđuje se u visini 60% od osnovice pomnožen sa koeficijentom za demobilizirane branioce koji su bili pripadnici Oružanih snaga od 36 do 48 mjeseci.

(5) Iznos boračkog dodatka utvrđuje se u visini 70% od osnovice pomnožen sa koeficijentom za demobilizirane branioce koji su bili pripadnici Oružanih snaga od 48 mjeseci i više.

Član 28. **(Nadležnost za prvostepeno rješavanje)**

(1) Nadležna općinska služba za boračko-invalidsku zaštitu prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva rješava u prvom stepenu o pravu na borački dodatak.

(2) Po zahtjevu lica koje ima prebivalište u entitetu Republika Srpska o pravu na borački dodatak u prvom stepenu rješava najbliža općinska služba nadležna za boračko-invalidsku zaštitu u Federaciji u odnosu na mjesto njegovog prebivališta, vodeći računa o teritorijalnoj i komunikacijskoj pogodnosti.

(3) Za demobilizirane branioce koji imaju prebivalište u Brčko Distriktu BiH, o pravu na borački dodatak rješava nadležna služba za boračko-invalidsku zaštitu Brčko Distrikta BiH.

Član 29. **(Od kada se pravo priznaje)**

Licima koja ispunjavaju uvjete za priznavanje prava, borački dodatak pripada od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Član 30. **(Odlučivanje po žalbi)**

(1) Protiv prvostepenog rješenja o pravu na borački dodatak dopuštena je žalba.

(2) Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(3) Po žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja za lica iz člana 24. rješava Federalno ministarstvo.

(4) Protiv rješenja donesenog po žalbi, može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 31. **(Prestanak prava na borački dodatak)**

(1) Pravo na borački dodatak prestaje:

a) smrću korisnika prava;

b) odlaskom korisnika prava u inostranstvo u vremenu dužem od 90 dana;

c) Ukoliko korisnik prava na borački dodatak ili njegov bračni partner zasnuju radni odnos, ostvare pravo na penziju, prijave samostalnu djelatnost ličnim radom, ostvare pravo na mjesečnu naknadu po federalnim, kantonalnim i općinskim propisima, ostvare prihod po osnovu izdavanja u zakup nekretnina i dr.

- (2) Pravo na borački dodatak ne može se prenijeti na drugo lice.
- (3) Korisnik prava dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti prvostepenom organu svaku promjenu koja utiče na prestanak prava.
- (4) Korisnik prava je dužan prvostepenom organu prijaviti odlazak iz Bosne i Hercegovine u vremenu dužem od 90 dana.
- (5) Prvostepeni organ će po službenoj dužnosti na osnovu prijave korisnika prava ili saznanja na drugi način o razlozima za prestanak prava, u roku od 15 dana od dana prijave ili saznanja, donijeti rješenje o prestanku prava sa pravnim djelovanjem od prvog dana narednog mjeseca po nastupanju razloga za prestanak prava.

Član 32. **(Način isplate i izvještavanje)**

- (1) Novčana sredstva za ostvarivanje i korištenje prava na borački dodatak za lica iz člana 24. osigurat će se u budžetu Federacije.
- (2) Ukoliko osigurana sredstva budu nedostatna iznosi boračkog dodatka iz člana 27. ovog zakona će se umanjiti u skladu sa koeficijentom.
- (3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donosi akt kojim će utvrđivati koeficijent i iznos mjesečne naknade boračkog dodatka, u zavisnosti od broja korisnika i raspoloživih sredstava svake budžetske godine.
- (4) Prvostepeni organ vodi kompletnu evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama prema ovom zakonu i dostavlja Federalnom ministarstvu mjesečni zbirni izvještaj o broju korisnika i iznosu naknada.

Član 33. **(Povrat sredstava)**

- (1) Lice kome je isplaćeno novčano primanje prema ovom zakonu na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos.
- (2) Za nepravilne isplate koje su nastale kao greška organa koji je vodio postupak, nepravilno isplaćena sredstva nadoknadit će organ koji je učinio grešku i odgovarajući iznos doznačiti na račun budžeta Federacije.

Član 34. **(Kontrola namjenskog trošenja sredstava)**

Federalno ministarstvo vrši inspekcijski nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava na borački dodatak.

f) Pravo na prijevremeno povoljnije penzionisanje

Član 35. **(Ostvarivanje prava)**

- (1) Demobilizirani branilac može ostvariti pravo na prijevremeno povoljnije penzionisanje u skladu sa federalnim propisima o prijevremenom povoljnijem penzionisanju.
- (2) Svim demobiliziranim braniocima koji su penzionisani po Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 61/06, 27/08 i 32/08), izvršit će se preračun penzije uzimajući u obzir i penzijski staž

ostvaren u bivšim republikama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Demobiliziranim braniocima koji budu penzionisani, penzija će biti obračunata uzimajući u obzir i penzijski staž ostvaren u bivšim republikama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

(3) Demobilizirani branilac može ostvariti pravo na dokup staža do pet godina radi ostvarivanja prava na penziju.

(4) Uslovi, način i postupak ostvarivanja prava na dokup staža do pet godina bit će regulisan podzakonskim aktom koji će propisati Vlada Federacije.

g) Pravo na duži godišnji odmor po osnovu učešća u Oružanim snagama

Član 36. (Godišnji odmor)

(1) Demobilizirani branilac koji je u radnom odnosu može ostvariti pravo na uvećanje plaćenog godišnjeg odmora po osnovu učešća u Oružanim snagama.

(2) Uvećani godišnji odmor iz stava (1) ovog člana se određuje na slijedeći način:

a) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu 12-18 mjeseci - 1 dan

b) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom rata 18-30 mjeseci - 2 dana

c) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu više od 30 mjeseci - 3 dana

(3) Svi poslodavci su dužni u roku od 90 dana stupanja na snagu ovog zakona u svojim pravilnicima odnosno statutima, propisati ostvarenje prava iz stava (1) ovog člana.

h) Stambeno zbrinjavanje

Član 37. (Stambeno zbrinjavanje)

(1) Demobilizirani branioci koji nemaju stan ili kuću, niti koriste stan u svojstvu nosioca stanarskog prava mogu ostvariti pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja u skladu sa kantonalnim propisima, a prema sredstvima kantona predviđenim za te namjene.

(2) Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona u skladu sa mogućnostima.

(3) Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana za demobiliziranog branioca nastanjenog u Republici Srpskoj osiguravaju se u budžetu kantona na čijem području je povratnik u entitet Republika Srpska imao posljednje boravište, ili u budžetu kantona koji je najbliži mjestu prebivališta povratnika, u skladu sa mogućnostima.

Član 38. (Kreditna sredstva za opravku i sanaciju)

(1) Demobilizirani branioci mogu ostvariti pravo na kreditna sredstva za opravku i sanaciju porodičnih stambenih objekata, opravku i sanaciju stanova, izgradnju novih porodičnih stambenih objekata i stanova, kupovinu stambenog objekta ili stana.

(2) Novčana sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana osigurati će se putem Fondacije za pružanje pomoći u rješavanju stambenih pitanja pripadnika boračkih populacija.

Član 39. (Rok)

Vlade kantona će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će urediti kriterije za korištenja prava, vrstu, namjenu, visinu, postupak i uslove za dodjelu sredstava za rješavanje stambenih potreba, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje tog prava.

i) Subvencioniranje naknade za pogodnost

Član 40. (Subvencioniranje)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova naknade za pogodnosti za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe netto građevinske površine do 200 m² kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje.

(2) Odredba stava (1) ovog člana odnosi se i na dogradnju, nadziđivanje, preuređenje krovišta i potkrovlja, pretvaranje zajedničkih prostorija i rekonstrukciju kojom se povećava dotadašnja površina do 100 m² netto građevinske površine.

Član 41. (Ostvarivanje prava)

Lica iz člana 2. ovog zakona mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova naknade za pogodnosti i naknade za uređenje građevinskog zemljišta za izgradnju poslovnog prostora netto građevinske površine do 100 m².

i) Subvencioniranje naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta

Član 42. (Subvencioniranje)

Lica iz člana 2. ovog zakona kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje mogu ostvariti pravo na subvencioniranje naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta u svrhu izgradnje individualnog stambenog objekta za vlastite potrebe, površine do 400 m².

Član 43. (Rok)

Općine će svojim propisima urediti uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz čl. 37. i 38. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

k) Dodjela sredstava za održivi povratak

Član 44. (Održivi povratak)

Lica iz člana 2. ovog zakona, koja su ostvarila povratak u mjesta u kojima su imali prebivalište, odnosno boravište prije početka agresije na Republiku Bosnu i

Hercegovinu, u svrhu obezbjeđenja uvjeta za održivi povratak u istom, imaju prednost pri dodjeli sredstava za održivi povratak.

Član 45.
(Lica koja ne ostvaruju pravo)

Pravo iz člana 37. ovog zakona nemaju lica koja su izvan svog prijeratnog mjesta prebivališta riješila svoje stambeno pitanje.

Član 46.
(Obezbijedenje sredstava za ostvarivanje prava održivog povratka)

Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 8. će se obezbijediti kantonalnim sredstvima i sredstvima Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima, koji su dužni da posebnim propisom uredi vrstu i visinu ovih sredstava, kriterije za korištenje prava, način realizacije, postupak i uvjete pod kojima se sredstva za održivi povratak dodjeljuju, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje prava.

l) Oslobođanje od plaćanja priključka na infrastrukturne mreže (voda, električna energija, gas)

Član 47.
(Oslobođanje od plaćanja priključka na infrastrukturne mreže)

(1) Mogućnost ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja priključka na infrastrukturne mreže (voda, električna energija, gas), imaju lica iz člana 2. ovog zakona, pod uvjetom da stambeno pitanje rješavaju prvi put i da stambeni objekat posjeduje elektroenergetsku saglasnost, odnosno adekvatnu saglasnost drugih javnih preduzeća.

(2) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo da stambeni objekat besplatno priključe na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, monofazni priključak (dužine kabla do 50 m) na elektrodistributivnu mrežu i gasovodnu mrežu pod uvjetima iz stava (1) ovog člana.

(3) Troškovi nastali prilikom ostvarivanja prava iz st. (1) i (2) ovog člana idu na teret nadležnih javnih preduzeća.

m) Prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre

Član 48.
(Smještaj u penzionerske domove i gerontološke centre)

(1) Demobilizirani branici imaju apsolutnu prednost prilikom smještaja u sve javne ustanove koje se bave smještajem starih i iznemoglih osoba, a čiji je osnivač Federacija, kantoni, gradovi i općine, ukoliko nemaju članova porodice koji su po Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine, dužni da ih izdržavaju.

(2) Lica iz člana 2. ovog zakona, mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova smještaja u penzionerske domove i gerontološke centre u visini do 50%.

(3) Sredstva za subvencioniranje, obezbijedit će se u budžetu Federacije, u skladu sa mogućnostima.

n) Osiguranje povoljnijih uslova školovanja

Član 49. (Školovanje)

Djeca demobiliziranih branilaca, pod uslovom da su ispunili bodovni minimum, odnosno da su zadovoljili na prijemnom ispitu, imaju prednost pri upisu u javne srednjoškolske i visokoškolske ustanove.

Član 50. (Besplatni udžbenici)

(1) Djeci nezaposlenih demobiliziranih branilaca koji nemaju sredstava za izdržavanje prema podacima Centra za socijalni rad, osigurat će se besplatni udžbenici za vrijeme obaveznog školovanje.

(2) Novčana sredstva za potrebe iz stava (1) ovog člana obezbijedit će se iz sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima.

Član 51. (Sufinansiranje troškova upisa)

(1) Za vrijeme redovnog školovanja na visokoškolskim ustanovama djeca nezaposlenih demobilisanih branilaca, koji nemaju sredstava za izdržavanje prema podacima Centra za socijalni rad, mogu ostvariti pravo na sufinansiranje troškova upisa u novu školsku/studijsku godinu, u visini do 50% novčanih sredstava.

(2) Novčana sredstva za potrebe iz stava (1) ovog člana će se osigurati iz sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke predviđenih u budžetu Federacije u skladu sa mogućnostima.

Član 52. (Prednost pri smještaju u studentske domove)

Djeca demobiliziranih branilaca imaju prednost pri dodjeli stipendija i prednost pri smještaju u đačke i studentske domove u skladu sa kriterijima utvrđenim kantonalnim propisima kojima se regulišu ova prava.

o) Pravo na izdavanje identifikacijske kartice

Član 53. (Identifikacijska kartica)

(1) Lica iz člana 2. ovog zakona mogu ostvariti pravo na izdavanje identifikacijske kartice demobiliziranog branioca koju izdaje Federalno ministarstvo.

(2) U slučaju smrti lica iz člana 2. zakona, pravo na izdavanje identifikacijske kartice ima član porodice demobiliziranog branioca iz člana 3. zakona.

(3) Identifikacijska kartica se izdaje na osnovu podataka iz Jedinog registra.

Član 54. (Rok)

Federalno ministarstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis koji će urediti uslove, način i postupak izdavanja identifikacijske kartice.

Član 55. (Javna objava Jedinostvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite)

Federalno ministarstvo će nakon uspostave Jedinostvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite, isti javno objaviti na web stranici Federalnog ministarstva.

III - KAZNE NE ODREDBE

Član 56. (Kaznene odredbe)

(1) Novčanom kaznom od 3.000, 00 KM od 10 000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave, ustanovi ili javnom preduzeću, ako:

- a) korisniku suprotno odredbama ovog zakona uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;
- b) omogući korištenje prava licu kojem ne pripada pravo prema ovom zakonu ili mu ne pripada u tom obimu;
- c) ne omogući ostvarivanje uvida u upravno rješavanje, ne dostavi potrebne podatke, spise i obavještenja na zahtjev nadležnog ministarstva ili inspekcije;
- d) postupa suprotno odredbi čl. 5.,6.,9.,13. Zakona;
- e) postupanje suprotno odredbi člana 14. Zakona;
- f) postupanje suprotno odredbi člana 15. Zakona;
- g) postupanje suprotno odredbi čl. 16.,17.,19. i 20. Zakona;
- h) postupanje suprotno odredbi čl. 35., 36., 47., 48., 49., 50., 51. i 52. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 15.000, 00 KM kaznit će se pravno lice za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

(3) Novčanom kaznom od 1.500, 00 KM bit će kažnjeno lice iz čl. 2. i 3. koje na osnovu lažne isprave, lažnog svjedočenja ili na bilo koji drugi nedozvoljen način svojim djelovanjem ostvari pravo prema ovom zakonu koje mu ne pripada.

(4) Lice iz čl. 2. i 3. ovog zakona kome je isplaćeno novčano primanje koje mu ne pripada dužno je vratiti primljeni iznos.

IV-PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57. (Prijelazne i završne odredbe)

(1) Osim prava propisanih ovim zakonom kantoni svojim propisima mogu urediti i druga prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica kako po vrsti tako i po obimu prava.

(2) Obavezu donošenja propisa iz člana 46. ovog zakona, nemaju kantoni koji su prije stupanja na snagu ovog zakona donijeli propise iz oblasti stambenog zbrinjavanja i propise o dodjeli sredstava za održivi povratak, ukoliko su tim propisima obuhvaćena navedena prava u istom ili većem obimu koji je propisan ovim zakonom.

Član 58.
(Primjena odredbi)

U postupku za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br.: 2/98 i 48/99), ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 59.
(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrše federalne inspekcije, svaka u okviru svojih nadležnosti.

Član 60.
(Primjena Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenivat će se od 01.01.2019. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

I-USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, sadržan je u članu III 2.e), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 1/94), prema kojima su federalna vlast i kantoni mjerodavni za socijalnu politiku. U ovoj oblasti federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone, a kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III.3.(3) i (4) Ustava Federacije BiH).

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez prethodne saglasnosti kantona.

II- RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH Zaključkom broj: 01-02-921/18 od 28.05.2018. godine usvojenim na tematskoj sjednici održanoj 23.05.2018. godine, zadužio je Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Vladu Federacije BiH da dostavi Prijedlog zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica u hitnu parlamentarnu procedure. Ovo iz razloga što postoji neodložna potreba za hitnim sistemskim rješavanjem prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica.

Odredbama Prijedloga zakona je propisano da demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica pod uslovima utvrđenim ovim zakonom mogu ostvariti 15 određenih prava, a između ostalih i pravo na borački dodatak.

Osim navedenog propisana je i javna objava jedinstvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na web stranici Federalnog ministarstva. Ovo iz razloga što postoji neodložna potreba za hitnim sistemskim rješavanjem prava

III-OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Članom 1. propisano je da se ovim zakonom uređuju prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica.

Članom 2. date su definicije ko se smatra demobiliziranim braniocem, demobiliziranim braniocem maloljetnim dobrovoljcem. Ovdje je definisan pojam dobrovoljca s namjerom da se naglasi učešće u odbrani osoba koje nisu bile vojni obveznici (bilo da su maloljetni ili da su bili u godinama kad više nisu bili vojni obveznici), a dali su značajan doprinos u odbrani R BiH samim tim što su se kao takvi stavili u funkciju odbrane.

Članom 3. propisano je ko se smatra članom porodice demobiliziranog branioca. U odnosu na Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica ovdje je data uža definicija koja podrazumijeva roditelje, bračnog partnera i djecu koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem.

Članom 4. propisani su prava koja mogu ostvariti demobilizirani branioци i članova njihovih porodica pod uslovima utvrđenim ovim zakonom (15 prava).

Članom 5. propisana je mogućnost ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu za demobilizirane branioce i članove njihove porodice ukoliko to pravo nisu ostvarili po drugim propisima.

Članom 6. propisano je da se licima iz čl. 2. i 3. ne može obustaviti ili uskratiti korištenje kompletne zdravstvene zaštite. U situacijama gdje zaposlenom demobiliziranom braniocu poslodavac ne uplaćuje doprinose za zdravstveno osiguranje mora se ovjeriti zdravstvena knjižica jer problem neplaćanja doprinosa je formalno problem između Zavoda za zdravstveno osiguranje i obveznika doprinosa tj. poslodavaca. Zavodi zdravstvene zaštite su dužni ovjeriti knjižice i voditi postupke za naplatu neuplaćenih doprinosa. U praksi Zavodi su otišli, u njima lakše, ali nezakonito ponašanje. Ne utjeruju naplaćivanje doprinosa, a osporavaju ovjeravanje knjižica. Ostala pitanja u ostvarivanju ovog prava bit će riješena podzakonskim aktom Vlade Federacije BiH.

Članom 8. propisan je vid zdravstvene zaštite demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica povratnika u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine u skladu sa važećim propisima koji regulišu prava povratnika.

Članom 9. propisano je da su nezaposleni demobilizirani branioci i članovi njihove porodice oslobođeni plaćanja ličnog učešća u troškovima korištenja zdravstvene zaštite.

Članom 10. i 11. propisana je mogućnost ostvarivanja prava liječenja u drugom kantonu, kao i mogućnost ostvarivanja prava na liječenje u inostranstvu i mogućnost ostvarivanja prava na banjsko i klimatsko liječenje

Članom 12. propisana je mogućnost ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć za plaćanje troškova liječenja. Ovim članom se ozakonjuje dosadašnja praksa dodjeljivanja jednokratnih novčanih pomoći za troškove liječenja pripadnicima boračke populacije i članovima njihovih porodica. Statistički podaci govore da lica na koja se odnosi ovaj član imaju veliku potrebu za ovim sredstvima jer se iz godine u godinu povećava broj podnesenih zahtjeva sa povećanim brojem slučajeva teških oboljenja (karcinomi, leukemije, šećerne bolesti i dr.).

Članom 13. propisana je prednost demobiliziranim braniocima pri ostvarivanju zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama, uključujući sve vrste dijagnostike. U odnosu na dosadašnju praksu, federalni ministar će u roku od 30 dana donijeti podzakonski provedbeni propis o načinu ostvarivanja ovoga prava. Ovo zbog toga što su ova prava zajedno sa obavijestima istaknutim na vidnim mjestima predstavljala samo formalnu stranu koja najčešće nisu poštovana, jer nadležni nisu svojim propisima obezbijedili provođenje ovog prava kao prednosti.

Članom 14. propisana je mogućnost ostvarivanja prava na naknadu troškova prijevoza radi liječenja u drugom kantonu.

Članom 15. propisano je da demobilizirani branioci kojima je dijagnosticiran PTSP mogu ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja lijekova.

Članom 16. propisana je prednost demobiliziranih branilaca prilikom zapošljavanja. Uz ovaj član propisane su najstrožije kaznene odredbe, a sve sa ciljem obezbijedivanja provođenja ovog prava, jer je i dosadašnja praksa pokazala da su nadležni nastojali na svaki mogući način zaobići ovu odredbu. Prema stavu 4. ovog člana nadležni su dužni uskladiti svoje akte kojima regulišu zapošljavanje sa ovim Zakonom u cilju obezbijedivanja prednosti pri zapošljavanju demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica. Obzirom da se radi o prednosti pod jednakim uslovima, podzakonskim aktom će biti neophodno utvrditi koji su to zajednički uslovi koje kandidati trebaju da ispune da bi se moglo realizovati predviđeno pravo.

Članom 17. propisano je da demobilizirani branioci imaju prednost pri korištenju programa zapošljavanja, samozapošljavanja, obuke, prekvalifikacije i dokvalifikacije, kao i prioritet pri dodjeli sredstava za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji prema federalnim i kantonalnim propisima koji regulišu ovu oblast.

Članom 18. propisana je obaveza plaćanja minimalne stope doprinosa na minimalnu osnovicu određenu po federalnim propisima nezaposlenom demobiliziranom braniocu koji prvi put prijavljuje obrt ili samostalnu djelatnost i nalazi se na birou za zapošljavanje posljednje 2 godine.

Članom 19. propisano je da pravni subjekti u čijoj je nadležnosti podsticanje samozapošljavanja ili razvijanja privredne djelatnosti su dužni demobiliziranim braniocima osigurati prednost pri dodjeli kredita u cilju podsticaja samozapošljavanja ili razvijanja postojeće privredne djelatnosti.

Članom 20. propisana je obaveza kantonalnih vlada da posebnim propisima utvrde visinu novčanih sredstava za kreditiranje demobiliziranih branilaca, kao i kriterije i postupak za dodjelu istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

Članom 21. propisano je da članovi porodice umrlog demobiliziranog branioca sa kojima je živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti imaju pravo na troškove dženaze/sahrane u visini neto plaće zaposlenih u Federaciji iz prethodne godine, ukoliko to pravo nisu ostvarili prema drugom propisu, kao i da će se sredstava obezbijediti iz sredstava budžeta kantona u skladu sa mogućnostima.

Članom 22. propisan je postupak ostvarivanja prava na troškove sahrane/dženaze za demobilizirane branioce koji žive u drugom entitetu i u Brčko Distriktu BiH.

Članom 23. propisano je pravo na borački dodatak - mjesečnu novčanu pomoć koja se izdava iz Budžeta Federacije BiH, budžeta kantona i kantonalne službe za zapošljavanje, pod uslovima, na način i u visini propisanim ovim zakonom.

Članom 24. propisani su uslovi za ostvarivanje prava na borački dodatak.

Članom 25. propisano je da će kantoni svojim propisima urediti uslove, način i postupak za ostvarivanje prava na borački dodatak za demobilizirane branioce koji nisu obuhvaćeni članom 24. ovog zakona.

Članom 26. propisani su uslovi na osnovu kojih se može utvrditi da demobilizirani branilac nema sredstava za izdržavanje.

Članom 27. propisan je način utvrđivanja iznosa osnovice boračkog dodatka i iznosa boračkog dodatka.

Članom 28. propisana je nadležnost za prvostepeno rješavanje.

Članom 29. propisan je rok od kada se priznaje pravo na borački dodatak.

Članom 30. propisan je postupak odlučivanja po žalbi.

Članom 31. propisani su uslovi za prestanak prava na borački dodatak.

Članom 32. propisani su izvori sredstava za isplatu boračkog dodatka, te način na koji se utvrđuje koeficijent i iznos mjesečne naknade boračkog dodatka, te koji organ vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplata prema ovom zakonu i kome dostavlja zbirni izvještaj o broju korisnika i iznosu naknada.

Članom 33. propisan je način povrata neosnovano isplaćenih sredstava.

Članom 34. propisano je ko vrši inspekcijski nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava na borački dodatak.

Članom 35. propisan je način isplate i izvještavanje o pravu demobiliziranog branioca na prijevremeno povoljnije penzionisanje u skladu sa federalnim propisima. Riješeno je pitanje srazmjernih penzija demobiliziranih branilaca penzionisanih po ranijem Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i onih koji će se penzionisati, te pravo demobiliziranog branioca na dokup staža do 5 godina radi ostvarivanja prava na penziju. Kod tzv. srazmjernih penzija penzionisanim demobiliziranim braniocima nije uziman u obzir staž ostvaren u Republikama bivše SFRJ tako da smo imali penzije 8 KM, 15 KM, 50 KM i sl.. Ovdje se propisuje obaveza Federalnom Zavodu PIO/MIO da za penzionisane demobilizirane branioce izvrše preračun penzije uzimajući u obzir staž ostvaren u Republikama bivše SFRJ i da prilikom penzionisanja novih demobiliziranih branilaca moraju uzeti u obzir i staž iz bivših Republika SFRJ. Kod otkupa staža ovdje je propisana pravna mogućnost da demobilizirani branilac lično može izvršiti dokup staža do 5 godina. Ova pravna forma u postojećem pravnom sistemu dosad nije postojala, a procjena je da će značajan broj demobiliziranih branilaca moći riješiti svoj status tj. penzionisati se koristeći ovaj pravni institut.

Članom 36. propisano je pravo demobiliziranog branioca koji je u radnom odnosu na uvećanje plaćenog godišnjeg odmora po osnovu učešća u Oružanim snagama.

Članom 37. do člana 38. propisano je pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja.

Članom 39. propisan je rok općinama za donošenje propisa za ostvarivanje prava iz čl. 37. i 38. ovog zakona.

Članom 40. propisano je da demobilizirani branioци mogu ostvariti pravo na oslobađanje troškova plaćanja naknade za pogodnosti za izgradnju porodične stambene zgrade.

Članom 41. propisano je pravo na na subvencioniranje troškova naknade za pogodnosti i naknade za uređenje građevinskog zemljišta za izgradnju poslovnog prostora netto građevinske površine do 100 m².

Članom 42. do člana 43. propisano je subvencioniranje naknada za dodijeljeno građevinsko zemljište i nakande za uređenja građevinskog zemljišta.

Članom 43. propisan je rok općinama za donošenje propisa za ostvarivanje prava iz čl. 38., 39. i 40. ovog zakona.

Članom 44. do člana 46. propisani su uslovi za dodjelu način obezbjeđenja sredstava za održivi povratak.

Članom 47. propisano je pravo na besplatni priključak na infrastrukturnu mrežu.

Članom 48. propisano je pravo na apsolutnu prednost prilikom smještaja u penzionerske i gerontološke centre.

Članom 49. do člana 52. propisane su pogodnosti za porodice demobiliziranih branilaca u srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju i prednost pri smještaju u studentske domove. Ovim odredbama se ujednačavaju prava djece demobiliziranih branilaca u sistemu obrazovanja, jer su do sada postojala različita rješenja po kantonima.

Članom 53. propisano je pravo na izdavanje identifikacijske kartice demobiliziranog branioca kao jedinog načina legitimisanja i članova njegove porodice, a na osnovu podataka iz Jedinstvenog registra.

Članom 54. propisano je da će Federalno ministarstvo u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će urediti uslove, način i postupak izdavanja identifikacijske kartice.

Članom 55. propisano je će se Javni registar nakon upostave objaviti na WEB stranici Federalnog ministarstva.

Članom 56. propisane su kaznene odredbe. U Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica koji je stavljen van snage i u Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine FBiH“, broj: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10) nisu propisivane kaznene odredbe. U ovom Zakonu propisivanje kaznenih odredbi u najstrožijoj formi nastoji se osigurati primjena propisa. Dosadašnja praksa je predviđala propisivanje prava ali bez kaznenih odredbi. To je bilo ostavljeno na volju odgovornih lica. Sada sistemom kontrole putem inspekcije ministarstva i podnošenjem prekršajnih prijava sudovima za prekršaje omogućuje se kažnjavanje za neizvršavanje propisanih obaveza.

Članom 57. propisano je da osim prava propisanih ovim zakonom kantoni svojim propisima mogu urediti i druga prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica kako po vrsti tako i po obimu prava.

Članom 58. propisano je da se u postupku za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članom 59. propisano je da nadzor nad provođenjem ovog zakona vrše federalne inspekcije svaka u okviru svoje nadležnosti.

Članom 60. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjivat će se od 01.01.2019. godine.

IV.FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica propisuje ostvarivanje prava na tri nivoa vlasti (općina, kanton, Federacija).

Za provođenje ovog Zakona neophodna su finansijska sredstva u iznosu od 14.000.000,00 KM, s tim da se navedena sredstva osiguravaju u skladu sa potpisanim Sporazumom Vlade Federacije BiH, predstavnika boračkih saveza, organizacija, udruženja o dostignutom nivou sredstava u Budžetu Federacije BiH, na poziciji ovog ministarstva za svaku godinu. Sporazumom se uređuje način raspolaganja neutrošenih sredstava koja ostaju na budžetskim stavkama ovog ministarstva. Cijenimo da će se na osnovu ušteda koje su regulisane navedenim Sporazumom osigurati neophodna sredstva.

Prava koja su predviđena da se finansiraju na kantonalnom nivou, u većem broju kantona su obuhvaćena Zakonima o dopunskim pravima i sredstva za realizaciju istih redovno se planiraju kantonalnim budžetima.

Na općinskom nivou su predviđena subvencioniranja prava demobiliziranih branilaca predviđena ovim Zakonom, a troškove subvencioniranja će snositi kantoni. I ova prava su uglavnom obuhvaćena kantonalnim zakonima o dopunskim pravima.

Većina prava predviđenih ovim Zakonom finansiraju se na većem broju kantona. Ovim Zakonom pokušavamo obezbijediti finansiranje ovih prava na svim kantonima radi ujednačavanja prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica.